

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ไก่อค้อลอน (หรือไก่อค้อเปลือย) เป็นไก่พื้นเมืองสายพันธุ์หนึ่งที่มีลักษณะรูปร่างภายนอกที่เด่น คือ มีบางส่วนของร่างกายโดยเฉพาะบริเวณคอและบริเวณกระเพาะพักไม่มีขนปกคลุม (Deeb and Cahaner, 1999) ประยูร (2543) ให้ข้อมูลว่า “ไก่อค้อลอนเป็นไก่พื้นเมืองสายพันธุ์หนึ่งที่เลี้ยงกันมากในจังหวัดพัทลุง มีประวัติความเป็นมาไม่ทราบแน่ชัด แต่ผู้เฒ่าผู้แก่ในจังหวัดพัทลุงเล่าว่าไก่อค้อลอนนี้แพร่พันธุ์เข้ามาจังหวัดพัทลุงในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาโดยทหารญี่ปุ่น” ซึ่ง ประสิทธิ์ (2545) ได้ให้ข้อมูลว่า “ไก่อค้อลอนเป็นไก่พื้นเมืองสายพันธุ์หนึ่งของจังหวัดพัทลุงที่เติบโตดีและทนโรคกว่าไก่พื้นเมืองสายพันธุ์อื่นที่มีขนปกคลุมที่คอ รวมทั้งเมื่อนำเนื้อไก่อค้อลอนมาประกอบอาหารยังให้รสชาติที่อร่อย เนื้อแน่น ไขมันน้อย และให้เนื้อหน้าอกในปริมาณที่มากกว่าไก่พื้นเมืองทั่วไป”

อย่างไรก็ตาม ประยูร (2543) และ ประสิทธิ์ (2545) ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า “มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อค้อลอนในจังหวัดพัทลุงจำนวนมากหลายรายเปลี่ยนอาชีพจากเลี้ยงไก่เป็นอาชีพอื่นที่สามารถทำรายได้ทางเศรษฐกิจได้มากกว่า ทำให้จำนวนผู้เลี้ยงไก่อค้อลอนลดลง ยิ่งไปกว่านั้นผู้เลี้ยงไก่อค้อลอนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ไก่อค้อลอนสายพันธุ์แท้ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ทำให้ไก่อค้อลอนส่วนใหญ่ที่เกษตรกรเลี้ยงผสมข้ามสายพันธุ์กับไก่พื้นเมืองทั่วไป”

แม้ว่าจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อค้อลอนทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่าไก่อค้อลอนเป็นไก่พื้นเมืองที่ความทนทานต่อโรค เลี้ยงง่าย และให้เนื้อหน้าอก (breast muscle) มากกว่าไก่พื้นเมืองทั่วไป (ประยูร, 2543; เกษม, 2545 และประสิทธิ์, 2545) แต่จากการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการไม่พบรายงานการศึกษาวิจัยด้านพื้นฐานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับไก่อค้อลอนพัทลุง ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสภาพการเลี้ยงไก่อค้อลอน รวมทั้งสมรรถภาพการเติบโต และลักษณะซากโดยเปรียบเทียบไก่พื้นเมือง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเลี้ยงให้เป็นเชิงพาณิชย์ รวมทั้งอนุรักษ์สายพันธุ์ให้คงอยู่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่คอกอ่อนในจังหวัดพัทลุง
- 1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพการเติบโตของไก่คอกอ่อนพัทลุงกับ ไก่พื้นเมืองทั่วไปที่เลี้ยงแบบพื้นบ้าน โดยเกษตรกรรายย่อย
- 1.2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของซากไก่คอกอ่อนพัทลุงกับ ไก่พื้นเมืองทั่วไปที่เลี้ยงแบบพื้นบ้าน โดยเกษตรกรรายย่อย
- 1.2.4 เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางเคมีในกล้ามเนื้อและหนังของไก่คอกอ่อนเปรียบเทียบกับเนื้อเยื่อส่วนเดียวกันของไก่พื้นเมืองทั่วไปและไก่กระທး

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

- 1.3.1 เกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงไก่คอกอ่อนพัทลุงในพื้นที่จังหวัดพัทลุงและสงขลา
- 1.3.2 ห้องปฏิบัติการของคณะวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการของโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยทักษิณ

1.4 ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ

กิจกรรมนี้ร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองในจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา

1.5 ขอบเขตในการดำเนินการ

- 1.5.1 สายพันธุ์ไก่คอกอ่อนที่นำมาศึกษาเป็นสายพันธุ์ไก่คอกอ่อนที่ได้ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง มีลักษณะรูปร่าง คือ หงอนถั่ว ขนลำตัวสีดำ ไก่เพศผู้อาจจะมีขนสร้อยสีเหลือง หรือ ประคูดแซมบ้าง และไก่ทุกตัวต้องมีแข้งสีเหลือง
- 1.5.2 สายพันธุ์ไก่พื้นเมืองที่นำมาศึกษาต้องมีหงอนถั่ว และมีรูปทรงไก่ชน
- 1.5.3 เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่คอกอ่อนต้องเป็นผู้เลี้ยงแบบรายย่อย
- 1.4.1 รูปแบบและวิธีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองทั้งสองสายพันธุ์ต้องเป็นแบบพื้นบ้าน และเป็นสภาพการเลี้ยงจริงที่เกษตรกรเป็นผู้กำหนด